

Annotatie bij EHRM 9 november 2006, appl. 72331/01 *Nederlandse Jurisprudentie* 2008, Aflevering 36, nr. 433, p. 4142 (de zaak Krone Verlag).

1. Het gaat over een artikel in het Oostenrijkse *Neue Kronenzeitung* onder de kop 'Het is je eigen fout dames' over de vermeende aanranding van twee schoonheidskoninginnetjes in Monte Carlo. In dat artikel wordt mevrouw R. geciteerd, die de dochter is van de organisator van de schoonheidswedstrijd in Monte Carlo en die zegt dat de prins te ziek was om zoiets te doen, zodat de dames bezig zijn een slaatje uit een 'ongelukkig incident' te slaan. Wat precies de details zijn van dit incident tussen de schoonheidskoninginnen en de zieke prins vermeldt het arrest niet. De in hun wiek geschoten dames beginnen een strafrechtelijke beledigingsactie tegen mevrouw R. Dit is evenals in Nederland een klachtdelict, maar de bijzonderheid is dat de klagsters zelf als aanklagers optreden en vergoeding van de door hen gemaakte kosten kunnen vorderen. Op grond van artikel 111 van het Oostenrijkse WvSr is ook de verspreider (de krant) strafbaar. De bijzonderheid van de Oostenrijkse procedure is daarbij dat de uitgever hoofdelijk aansprakelijk is voor de boete en voor de proceskosten waartoe de belediger, in dit geval mevrouw R., is veroordeeld. De Oostenrijkse procedure is aldus een menging van een strafrechtelijke en een civielrechtelijke aansprakelijkheid. De klagers krijgen gelijk en mevrouw R. krijgt een boete van 1000 € en moet de kosten van de procedure betalen. Deze veroordelingen worden verhaald op de uitgever, die daarover in Straatsburg klaagt.
2. In Nederland zijn ook de verspreiders van belediging en smaad strafbaar (art. 261 lid 2 en 271 Sr), maar drukkers en uitgevers van drukpersdelicten kunnen op grond van de artt. 53 en 54 Sr vervolging ontgaan, indien de identiteit van de dader bekend is. De Internet Service Provider kan vervolging ontgaan, als hij op vordering van de Officier van Justitie de verspreiding staakt (art. 54a Sr; zie over deze bepalingen verder A.L.J. Janssen & A.J. Nieuwenhuis *Uitingsdelicten*, Deventer: Kluwer 2005, hoofdstuk 7.1-7.2).
3. De Oostenrijkse veroordeling houdt in Straatsburg stand. De krant had er over geklaagd dat de risicoaansprakelijkheid van de uitgever zich niet verdroeg met artikel 10 EVRM (ro 30). Op dit argument geeft het Hof in ro 32-36. geen scherp antwoord. Het zegt namelijk dat de nationale wetgever de keuze kan maken dat de uitgever civielrechtelijk aansprakelijk is voor uitlatingen in zijn medium. Het slachtoffer heeft aldus de mogelijkheid naast de dader de uitgever aan te spreken, omdat deze kapitaalkrachtiger is, zodat je meer kans hebt (zoals in dit geval) om je kosten te verhalen. Dat moge zo zijn, dat geeft geen antwoord op de eigenaardige Oostenrijkse situatie dat het gaat om een combinatie van een civielrechtelijke en een strafrechtelijke aansprakelijkheid, waarin de uitgever ook hoofdelijk hangt voor de boete, waarvoor hij zich dus nooit kan disculperen (zoals in Nederland via de vervolgingsuitsluiting van de artikelen 53 en 54 Sr). Ik lees in het arrest ieder geval dat het Hof zegt dat een nationale bepaling die een civielrechtelijke risicoaansprakelijkheid op de uitgever legt voor dat wat in de uitgave wordt gepubliceerd, niet in strijd is met artikel 10 EVRM.
4. In Nederland geldt een civielrechtelijke risicoaansprakelijkheid voor uitgevers voor de inhoud van wat zij publiceren, zie *Kluwer Onrechtmatige Daad VII* (Schuijt), nr. 167. De werking van de artikelen 53 en 54 Sr is beperkt tot het strafrecht. Artikel 54a Sr heeft echter een pendant in het BW, te weten artikel 6:196c lid 3 onder e. Dit heeft er mee te maken dat artikel 54a Sr en dit BW artikel de implementatie zijn van de 'notice-and-take-down' procedures (procedures waarin de verspreider op aanmaning van een strafrechtelijke autoriteit of private partij verspreiding van onrechtmatige informatie moet staken) in de artikelen 12 lid 3, 13 lid 2 en 14 lid 3 van richtlijn 200/31/EC (directive on electronic commerce), die zowel werking hebben in het civiele als in het strafrecht. Over de aansprakelijkheid van de Internet Service Provider onder het

IV R

EVRM en de relatie van het EVRM in dit opzicht tot het (secundaire) EG recht, heeft het Hof nog geen uitspraak gedaan.

E.J. Dommering